

פירוש אור יקר על בראשית א:א

מלת בראשית ירמוז כמה עניינים.

ראשונה אל החכמה ויאמ' שהבורא שהוא הכתר הנעלם שאין סוף שוכן בו ובורא על ידו ברא בראשית בתוך החכמה שלשים ושתים נתיבות פליאות חכמה.

והענין כי ל"ב נתיבות אלו הם כל מציאות הנמצאות כלם שנחתמין ובכללים באלו הנתיבות ואלו הנתיבות הם חותם התורה כולה לכך הם ב' בראשית ל' ישראל לומר לך ל"ב נתיבות חכמה הם מב' בראשית עד ל' סוף התורה ועם כל זה התורה בסוד ל"ב אלו אינם אלא סוד הדעת דהיינו בראשית ברא שית דהיינו שש קצוות עליונים נפלאים.

ולכך תחלת התורה ראשית וסוף התורה ישראל דהיינו קודש ישראל לה' ראשית להראות שסוד אלו הל"ב הם סוד ל"ב נתיבות חותם הנמצאות סוד הדעת הנחתם בתוכיות החכמה והנה רמז סוד הנמצאות בתוך הכתר אינם רמוזות אלא על דרך זה, בראשית בתוך החכמה ברא והאציל מי הבורא הכתר הנעלם, מה ברא הענין הסתום בו שהוא אין ונכנס בראשית ונעשה יש', והנה המלה תתחלק בראשית ב' ראשית בר' אשית ברא' שית בראש' תי בראשי' ת' הם ששה מלות, תחלת המלה בראשית בתוך התחלה המציא והאציל המאציל על ידי הספירה הראשונה הנמצאת ממאציל כי תחלה האציל כלי ואחר כך היה פועל נשמה וכלי, ולזה אין סוף נשמה לכתר ואחר כך נתפשט הכתר בכלי שהיא חכמה והנשמה נכנס בה ופעל בה ואחר כך האציל כלים רבים ונשמה פועלת בתוכם, נמצא המציאות הראשון יסודות אל הכלים הכתר ואין סוף נשמה אליו ומתפשט ומאיר נשמה בתוך הכלים, נמצא הכלי הראשון חשוב מאד שנמצא מנשמה לא מכלי והכלים האחרים כלים עשויים מאין סוף על ידי כלי ראשון ולזה הכלי הראשון אינו נזכר מפני מעלה זו ואין לו תחלה, עם היות שהיא התחלה אל הכלים עם כל זה מפני שנעשה שלא על ידי כלי יתעלם ויחשב מאד ואין היש מגיד האין אלא מעלים לכך התחיל בראשית תב' רא' יש' ו(ת)[ה]תחיל ראשית הכל ובתוך אותו הראשית ימציא הקודם אל הראשית שאינו יש' אלא אין, ולזה בראשית מורה על התחלה קודמת ב' דהיינו שניה ולא ראשונה ראשית ההתחלה אל מציאות המצאת כלי מכלי, ולכך ב' היא החכמה כנודע ובתוכה ראשית דהיינו סוד ההתחלה וההתחלה הזאת מה הענין בה בר' אשית בר' דהיינו בן שהוא הדעת אשית לשון שימה שם הכתר בתוך החכמה בר דהיינו בן, ועוד אשית לשון יסוד ששם מתייסד הדעת ומה ענין הבן הזה משתלשל עוד מדרגה שלישיית ונעשה ברא שית, הרי ששה קצוות מיוסדים שם, נתפשט עוד ונשתלשל מדרגה רביעית ונעשה בראש ת"י דהיינו תפארת יסוד או י"ת דהיינו תפארת מלכות סוד זו פרצופין הם מלואה של י' דהיינו בראש וההתחלה ית' בראש(י), אחר שהחכמה נשתלשלה עוד מדרגה ששית גלתה המלכות דהיינו בראשית ת' [ב]מצאו ששה מדרגות משתלשלות בסוד החכמה, תחלת מציאותה מהכתר בראשית כנדרש, אחר כך נתפשט עוד המדרגה שנית ותגלה הדעת בחכמה ב' ראשית בששה ברא שית ואחר כך יתפשט בעצם בראשית ואחר כך יותר בראשית.

אחר כך בראשית ברא אלהים בתוך החכמה האציל הבינה, אחר כך בראשית בכח החכמה ברא הכתר אלהים שהיא הבינה הרי נאצלה הבינה אל מקומה, אחר כך האציל החכמה בתוך הבינה האצילות כולו שבתוכה והיינו בראשית שהיא חכמה ברא אלהים הגדיל והתפשט הבינה ומה

היתה התפשטותה את השמים ואת הארץ נמצאו בתוך הבינה שבעה מפירות: את השמים תפארת אש ומים והנטפל אליהם דהיינו האש הגבורה והמים חסד, ואת יסוד ונצח והוד הנטפלים אליו והמלכות הארץ, ואחר כך בראשית בכח החכמה ברא אלהים האציל הבינה אל מקומם שבעה ספירות את השמים ואת הארץ כדפי', ואחר כך בראשית בסוד האצילות כולו הנקרא ראשית דהיינו הזכר נקרא ראשית דכתיב יראת ה' ראשית דעת ישראל ראשית בכח התפארת ברא אלהים מדת המלפות, או השמים דהיינו סוד הכסא שהם אלף וחמשים וחמש רקיעים הנכללים בסוד הכסא ולמטה מהם הארץ כסא לכסא וכמה אלף אלפים רבי רבבות מחנות שרפים הנטפלים בתוך הכסא שהם נקראים שרפי קדש חיות הקדש אופני קדש כלם למעלה למעלה מהיכל השביעי והם בסוד כסא, ואחר כך בראשית בסוד המלכות שהיא ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה ברא אלהים שעולה הכסא ברא סוד הכסא שבעה היכלות קדושים שהם ביצירה, את השמים ואת הארץ היינו סוד שבעה מדרגות שבעה היכלות שבהם כמה אלפים ורבי רבבות כחות קדושים כלם מתפשטין, א"ת היכל קדש הקדשים השמים היכל הרצון והיכל אהבה והיכל זכות שהם נגדיים לשלשה אבות, וא"ת היכל נצח נוגה ועצם השמים ולבנת הספיר הארץ אופן אחד בארץ סוד המדורין שבעה שאלו שבעה רקיעים ואלו שבעה ארצות, ומיד והארץ וכו' בראשית ברא אלהים לא אמר אלהים ברא אלהים ברא בראשית מלמד שאלו הם שני מדרגות קודמות אל הבינה שהם בראשית חכמה, ברא העליון הבלתי נזכר קודם החכמה אפילו ברמז ואחר החכמה ברמז בעלמא בר"א שכאן מתגלה ענף אחר ומהו הענף ברא דהיינו הנותן בריאה לכל שאין לך פתח מן החכמה אל הבינה ומן הבינה לחוץ ומן הכתר אל החכמה אלא על ידי ברא, דהיינו סוד הדעת שהוא מתגלה בעצם למטה מהבינה דהיינו בר' א' בן הבינה הנקראת אלף בן הכתר הנקרא פלא בן החכמה הנקרא יו"ד שהיא אלף כנודע י' למעלה ו' באמצע ד' למטה, אח"כ ברא סתם בין בראשית לאלהים בראשית ברא ברא אלהים ברא סתם מן הכתר הנעלם, ואלו השני מלות קודמות לכל הנתיבות בראשית ברא מכאן ואלך יש לפתוח החכמה ל"ב נתיבותיה בתוך הבינה דהיינו בראשית ברא תשעה אותיות והעשירית אלהים ל"ב נתיבות חכמה נפתחות בבינה ומפני שהחכמה נעלמת נפתחת בבינה בשם אלהים, והא כיצד שלש ראשונות ברא שית ששה המתפשטות מהם ברא על ידי הששה המדה האחרונה אלהים ל"ב נתיבות, והא כיצד על ידי שלש עשרה מקורות עליונים נפתחים מן הכתר באים אל החכמה ועושים אותה י"ם החכמה והיינו ברא שלשה שי"ת שלשה ברא שלשה אל"ה שלשה ים הי"ג קבוץ כולם שהם נקוין ונעשים ים החכמה דהיינו י' חכמה מ' בינה ומיד משם מתפשטין באשר אות מ' זאת היא נפתחת שהיא מ' לסרבה המשרה יתפשטו את השמים ואת הארץ.

עשרה מאמרות הם בחכמה ואחר כך מתפשטין ל"ב שהסוד מ"ב עשרה מאמרות ול"ב נתיבות ברא שית ברא א' הרי עשרה הם להמשך (לאלהים) [להים] דהיינו סוד ל"ב למטה שהם ל"ב אותיות משם מ"ב.

נתלבשו הנתיבות מאת החכמה בסוד הבינה להיותם זכרים בתוך נקבות להוליד למטה אם כן בראשית חכמה תבר"א י"ש על ידי הדעת ברא אלהים הם ל"ב נתיבות בבינה אלו זכרים מתלבשים בתוך נקבות, ומיד הוציא כל הנמצאות (או) [את] השמים ואת הארץ מה שנעלם למעלה בתוך העשרה מאמרות הוא מה שנראה למטה בל"ב נתיבות.

ועוד הם שבעה תיבות בפסוק זה נגד שבעה ספירות בראשית"ת חסד שהחכמה (רומז') על החסד ברא תפארת בין החסד והגבורה אלהים גבורה את נצח השמים יסוד ואת הוד הארץ מלכות, הם שבעה ספירות שבהם שבעה היכלות שבכסא פועלות דהיינו ברא אלהים את השמים ואת הארץ דהיינו ששה מעלות לכסא ברא שית והיינו ברא אלהים הכסא וארבעה עמודי כסא את השמים ואת הארע דרום את השמים מזרח ואת צפון הארץ מערב היינו ד"ו ארבעה עמודי כסא וששה מעלות לכסא.

וירדו המדרגות ליצירה בראשית ברא אלהים היינו שלשה מדרגות שבהיכל קדש הקדשים ברא פרוכת שבהיכל בראשית תוכיות ההיכל, נקודה שבתוכה הייחוד, דהיינו ברא שית ונודע סוד שית היינו כניסת היסוד בתוכו ואחר כך חוץ לפרכת ברא אלי"ם סוד ההיכל חוץ לפרכת, את השמים היכל הרצון והיכל אהבה והיכל זכות דהיינו השמים היכל הרצון ונטפלים אליו שני היכלות (וגובה) [אהבה] וזכות דהיינו את, הארץ היכל לבנת הספיר תחתון שבכלם ונטפלים אליו ואת שני היכלות נוגה ועצם השמים, ויר[א] [ד]ן אל סוד הרקיעים בראשית ברא אלהים את השמים שבעה רקיעים ואת הארץ שבע' ארצות ולכך הם שבעה בשבעה כולם ולכך הפסוק הזה שבעה תיבות.

והם כ"ח אותיות ועליהם נאמר כח מעשיו הגיד לעמו ויסודם ב' שהם ל"ב והיינו בראשית אות י' ברא אלהים אות ה' את השמים ו' ואת הארץ ה' ופירותיהן מלוי מלואם כ"ח וכללם ל"ב הם שמונה שמות יהו"ה ל"ב אותיות הא' רמוז בכלל כל הפסוק כדפי', השבעה רמוזים בשבעה תיבות הם שמונה שמות המיוסד לכלם בבינה שבעה שמות בשבעה תיבות הם שבעה ספירות כולם שמונה שמות ל"ב נתיבות ל"ב אותיות, דהיינו שהחכמה נפתחת בבינה ושבעה ספירות שבה הם ל"ב נתיבות ארבעה נתיבות מהלכם יהו"ה והיינו בבינה וארבעה יהו"ה בחסד וכן ישתנו שהרי הארבעה אינם שוות כנודע ואינם שוות ארבעה שבבינה לארבעה שבחסד וכן כלם עד ל"ב.

ועוד בראשית חכמה, ברא כתר, אלהים בינה, את ואת ה' ה' אותיות, את עליונה ה' שמים, אות תחתונה הארץ וכין שניהם ו' את ה' שמים אות ה' הארץ וביניהם ו' ואת הקושר שמים וארץ שני ההי"ן יחד, שלשה אלו מנהיגות על ידי אלו המתפשטות, דהיינו את השמים שלשה בחינות : הא' את אלפא ביתא עליונה שהיא בבינה, ה' חמשה נקודות שהם כלל כל הנקודות שהם חמשה, וחמשה שהם חמשה מוצאות שדרך במ מוצא האותיות, שמים אלו הם טעמים ודאי עליונים הם שלשה בחינות אותיות נקודות טעמים את ה' שמים, את אלפא ביתא זעירא כנודע ה' נקודות לאות ואת קטרות דהיינו מהיסוד ארץ הם טעמים למטה דהיינו מהתפארת בחינה אחרונה, ארץ הרצון שבו הקושר אלו העליונות עם אלו התחתונות ו' הקשור אלפא ביתא רבתי עם אלפא ביתא זעירא.